

Görkəmli dövlət və elm xadimləri

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri, akademik Ramiz Mehdiyev ölkəmizdə dövlətçilik təfəkkürü ilə elmi baxışların qarşılıqlı vəhdətini bütün mahiyyəti ilə öz fəaliyyətində tam olaraq ifadə edən görkəmli dövlət və elm xadimi kimi qəbul olunur.

Ramiz Mehdiyevin gənclik, tələbəlik illərindən başlayan ictimai-siyasi fəaliyyəti təcridən inkişaf edərək dövlət idarəçiliyinin müxtəlif məsuliyyətli mərhələlərini əhatə etmişdir. Dövlət idarəetmə sisteminə o, əsasən ideoloji cəbhəni təmsil etmiş, demək olar ki, bu istiqamət üzrə müxtəlif məsul vəzifələrdə çalışaraq zəngin təcrübə qazanmış, mühüm ümumdövlət vəzifələrinin həyata keçirilməsinə sanballı töhfələr vermişdir. Dövlət idarəetmə sisteminin ideoloji blokunda Ramiz Mehdiyevin keçirdiyi çətin, məsuliyyətli və şəərəli yol həyatını dövlətçilik sahəsinə həsr etmiş bir insanın gənclər təşkilatının ən adi eməkdaşından məsul partiya işçisinə, ideoloji katib, Prezident Administrasiyasının rəhbəri vəzifəsinə qədərki bütün çətinliklərini və üstünlüklərini özündə canlı şəkildə əks etdirir.

Gənclər təşkilatı - komsomol komitəsi sahəsində səmərəli fəaliyyəti onun ideologiya xətti üzrə çoxillik fəaliyyətinin möhkəm bünövrəsini təşkil etmişdir. "Xəzər-neftdonanma" idarəsinin əvvəlcə gəmi üzrə komsomol təşkilatının katibi, sonra isə Ümumittifaq İstehsalat Birliyinin həmin respublika qurumunun komsomol təşkilatı katibinin müavini vəzifələrində çalışması onun siyasi fəaliyyət gəmişini ideoloji işin məsul təşkilatı mərhələlərinə, hətta *böyük siyasətin magistral yoluna* gətirib çatdırmışdır.

Bütövlükdə komsomol-gənclər təşkilatı Ramiz Mehdiyev üçün sözün əsl mənasında zəngin həyat və siyasi fəaliyyət, mühüm idarəetmə təcrübəsi məktəbi funksiyasını həyata keçirmişdir. Azərbaycan Dövlət Universiteti Tarix fakültəsinin komsomol təşkilatının katibi və ümumuniversitet komsomol komitəsi katibinin müavini vəzifələrində ideoloji cəbhənin cavan təmsilçisi tələbə gənclərlə iş təcrübəsi əsasında ümumiyyətlə ideya-siyasi iş aparıcı yollarını və vasitələrini öyrənmişdir. Buna görədir ki, Azərbaycan Gənclər İttifaqının tələbə gənclər şöbəsinin təlimatçısı Ramiz Mehdiyev qısa müddətdən sonra Naxçıvan Vilayət Komsomol Komitəsinin ikinci katibi vəzifəsinə irəli çəkilmişdir.

Həç şübhəsiz, Ramiz Mehdiyevin sonrakı dövlət idarəçiliyi ierarxiyasında uğurlu "komsomol pilləsi" mühüm rol oynamışdır. O, komsomol təşkilatları sahəsində keçirdiyi məsuliyyətli yolu partiya təşkilatları mərhələsində uğurla davam etdirmişdir.

Ramiz Mehdiyevin bu sahədəki və ondan sonrakı bütün fəaliyyəti Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin adı və rəhbərliyi ilə üzvi surətdə bağlı olmuşdur.

O, Heydər Əliyev epoxasının siyasi-ideoloji cəbhəsindəki məsuliyyətli vəzifələrinin öhdəsindən layiqincə gəlmiş, necə deyirlər, böyük etimadı yüksək səviyyədə doğrultmuşdur.

Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin Təbliğat və təşviqat şöbəsinin müəhazirəçiliyindən start götürən partiya işi Mərkəzi Komitədə Elm və təhsil şöbəsinin müavini və müdiri, Təşkilat-partiya işi şöbəsinin müdiri, 26 Bakı Komissarı adına Rayon Partiya Komitəsinin birinci katibi və nəhayət, respublika partiya təşkilatının ideologiya məsələləri üzrə katibi vəzifəsindəki yüksəlməsidir.

Təpşirilən vəzifəyə məsuliyyətli, sədəqətə xidmət etmək, habelə prinsipiallıq və təmkinli pragmatik yanaşma Ramiz Mehdiyevin dövlət quruculuğu və idarəçilik istiqamətindəki çoxillik səmərəli fəaliyyətinin mahiyyətini təşkil edir.

Məhz dərin məsuliyyət və müasir cəmiyyətin siyasi-fəlsəfi dərkli sovet hakimiyyəti illərində görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin böyük uzaqgörənliklə və uğurla həyata keçirdiyi azərbaycançılıq siyasətinin icra edilmə-

sində ideoloji xəttin uyğun səviyyədə qurulmasının təmin edilməsinə münbit şərait yaratmışdır.

Azərbaycan Respublikası müstəqillik qazandıqdan sonra da Ramiz Mehdiyev ulu öndər Heydər Əliyevin yüksək etimadı ilə məsul vəzifələrə irəli çəkilmiş və ulu öndərin rəhbərliyi ilə dərin köklərə malik müdrik dövlət siyasətinin həyata keçirilməsinə məsuliyyətlə xidmət göstərmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri vəzifəsində akademik Ramiz Mehdiyev 1995-ci ildən bu günə qədər məsul dövlət tapşırıqlarını uğurla yerinə yetirmiş, ölkə üzrə aparılan böyük və uzaqgörən siyasətə daim ürəkdan dəstək vermişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin onun çoxillik səmərəli fəaliyyəti haqqındakı aşağıdakı sözləri Ramiz müəllimin müstəqil dövlətçilik qarşısındakı məsuliyyətli borcunun icrasına verilmiş yüksək siyasi qiymətin ifadəsidir: *"Siz uzun illərdir ki, dövlət qulluğunda fəaliyyət göstərirsiniz. 70-80-ci illərdə ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə işləmişiniz. Ulu öndərimiz müstəqil Azərbaycanın rəhbəri kimi fəaliyyətlə başlayandan sonra onun ilk təyini etdiyi şəxslərdən biri də siz olmuşsunuz. O vaxtdan bu günə qədər Azərbaycanın dövlət quruculuğunda çox fəal iştirak etmişiniz və bu fəaliyyətinizi indi də davam etdirirsiniz... Mən sizin fəaliyyətinizi yüksək qiymətləndirirəm. Prezidentin icra Aparatının rəhbəri kimi siz ölkəmiz üçün çox vacib funksiyaları icra edirsiniz".*

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri kimi akademik Ramiz Mehdiyev müstəqil dövlətimizin ictimai-siyasi həyatında yaxından iştirak edir, **Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan dövlətçilik siyasətinin önünə həyata keçirilməsinə şəərəflə xidmət edir.**

Bütün çoxillik fəaliyyəti boyu elm faktoru Ramiz Mehdiyevi daim müşayiət etmişdir. Belə ki, o, 1968-ci ildə Mixail Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Fəlsəfə fakültəsinin aspiranturasına qəbul olunmuş və 1972-ci ildə həmin ali məktəbin nüfuzlu Müdafiə şurasında millətçilik məsələlərinə nəzəri məsələlərinə həsr olunmuş namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək fəlsəfə elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Azərbaycan Dövlət Universitetində müəllim kimi çalışdığı 1972-1974-cü illərdə də Ramiz Mehdiyev cəmiyyət həyatının aktual məsələlərinə həsr edilmiş tədqiqatlarla məşğul olmuşdur.

Azərbaycan KP MK-nin Elm və təhsil müəssisələri şöbəsinə 1976-1981-ci illərdə rəhbərlik edərək Ramiz Mehdiyev respublika üzrə elmin inkişaf etdirilməsi qayğıları ilə məşğul olmuş, ölkə rəhbərinin bu istiqamətdəki strategiyasının həyata keçirilməsinə cavabdehlik daşımışdır. Nəhayət, Azərbaycan partiya təşkilatının ideologiya məsələləri üzrə katibi kimi *Ramiz Mehdiyev konkret bir epoxada elm və təhsil faktorunun qarşılıqlı surətdə inkişaf etdirilməsi yollarında əzmlə çalışmışdır.* Sonralar bir qədər partiya

işindən ayrıldıqdan sonra o, Azərbaycan Elmlər Akademiyası İctimai-Siyasi Tədqiqatlar və İnformasiya İnstitutunun şöbə müdiri vəzifəsində çalışmaqda elm sahəsindəki fəaliyyətlərini daha da genişləndirmişdir.

Bütün bunlar Ramiz Mehdiyevin 1993-cü ilin dekabr ayında "Millətlərarası münasibətlər: nəzəriyyə və siyasət problemləri" mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə etməsi ilə nəticələnmişdir. *Bu, heç də keçmiş Sovetlər İttifaqı formatında düşünülən alt-tifaqı dostluq mənasında olmayıb, millətlərarası münasibətlərin real-lıqlarını, hətta millətlərarası zəmində baş verən münaqişələri də əhatə edən, çıxış yolları göstərən, səmərəli təkliflər irəli sürən, proqnozlar verən fundamental siyasi-fəlsəfi tədqiqat idi.* Akademik Ramiz Mehdiyev ölkədə xalq millətlərarası münasibətlər məsələsinə ulu öndər Heydər Əliyevin siyasətində və təcrübədə uğurla həll edərək respublikada yaşayan bütün xalqların mənafələrini vahid amal ətrafında birləşdirən azərbaycançılıq təliminin işığında yanaşmış, bu aktual problemə pragmatik elmi qiymət vermişdir.

Ramiz müəllimin geniş mənada millətlərarası münasibətlərin tənzimlənməsi istiqamətindəki baxışları da bu sahədə tənənəli mərasimlərin icra edilməsinə yox, qarşılıqlı etimada və ehtiramə əsaslanan nəzəri-təcrübə müddəaları özündə ifadə edir.

Çoxillik zəngin elmi təcrübəsinə və bu istiqamətdəki xidmətlərinə görə 2007-ci ildə Ramiz Mehdiyevin Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü seçilməsi ilə onun elmi fəaliyyət cəbhəsindəki fədakar fəaliyyətinin üfüqləri daha da genişlənməmişdir. Akademik Ramiz Mehdiyev çoxlarının asan və populist bir fəaliyyət sahəsi hesab edərək boş qaldığı və buna görə də çox zaman axıra çatdırılamadığı siyasi-səhətə çox məsuliyyətli bir istiqamət və özünəməxsus prinsiplərə malik bir təlim olduğunu siyasi-nəzəri cəhətdən əsaslandırmışdır.

Bu mənada akademik Ramiz Mehdiyev müstəqillik dövrü Azərbaycan elmində siyasətşünaslıq istiqamətinin yaradıcısıdır.

Akademik Ramiz Mehdiyevin siyasət sahəsindəki baxışları ümumi, mücərrəd müddəalardan ibarət deyil, əksinə, konkret Azərbaycan realitələrindən və müqayisəli şəkildə dünya təcrübəsindən çıxış etməklə formalaşdırılmış obyektiv baxışlar sistemi olduğu üçün həm elmin inkişafında, həm də ölkədə siyasi mühitin tənzimlənməsinə xidmət mənasında çox əhəmiyyətli dir.

Akademik Ramiz Mehdiyevin siyasət formulu müasir Azərbaycan cəmiyyətinin real-lıqlarına əsaslanan və irəliyə doğru inkişaf hesablanmış konkret nəzəri təlimdir. Bu isə o deməkdir ki, akademik Ramiz Mehdiyev müasir Azərbaycan cəmiyyətinin inkişafının siyasi-fəlsəfi əsaslarını işləyib hazırlamışdır.

Cəmiyyətşünas filosof kimi Ramiz müəllim ölkəmizin keşməkeşli inkişaf yollarındakı qarbarma və çəkilmələri, mühüm dialektik yüksəliş proseslərinin dərin fəlsəfi mahiyyətini açıb göstərməklə bərabər, mövcud imkanlara və perspektivlərə də daim işiq salmaqda ciddi əhəmiyyət vermişdir. Bu isə onun fəlsəfi baxışlarının tarixi əhəmiyyəti ilə bərabər, həm də müasirliyini və aktuallığını, həyatiliyini də müəyyən etmişdir.

Akademik Ramiz Mehdiyevin nəzəri-fəlsəfi irsi Heydər Əliyevçilik və azərbaycançılıq məsələlərinin vəhdəti ilə səciyyələnilir.

Haqlı olaraq Ramiz müəllim görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevi azərbaycançılıq müstəqil dövlətimizin ideologiyası səviyyəsinə qaldıraraq görkəmli dövlət xadimi kimi təqdim edir. Ulu öndər Heydər Əliyevin simasında ümummilli lider miqyasının mahiyyəti də ilk dəfə və mükəmməl surətdə akademik Ramiz Mehdiyev tərəfindən elmi-siyasi cəhətdən əsaslandırılmışdır: "Milli dövlət və milli lider müasir tarixin fenomenleridir... Azərbaycan xalqının ümummilli lideri (Heydər Əliyev) həmin lider şəxsiyyətlərdən biridir. ...Milli lider olmağın meyarları və izahı müxtəlifdir. Hələ Aristotel yazırdı ki, siyasi liderliyin ilkin şərti dövlətin gələcəyini öncədən görmək və gördüyünü həyata keçirə bilməkdir. Onlar (ümummilli liderlər) dövlətin xarici və daxili siyasətini müəyyən edən, onu beynəlxalq münasibətlərdə təmsil edən ali vəzifəli şəxslər kimi qəbul edilir. ...Heydər Əliyev ümummilli lider vəzifəsində... müstəqil Azərbaycan dövlətini yaratmışdır və onun bütün sahələrdə sarsılmaz təməllərini müəyyən etmişdir. ...Buna görədir ki, Heydər Əliyev aramızdan getməyə başlayanda, onun yaratdığı dövlətçilik fəlsəfəsi hər gün bizimlə qoşa, bizdən öndə addımlayır və yaşayır".

Çoxcəhətli zəngin elmi təcrübəyə malik olan akademik Ramiz Mehdiyevin nəzəri-fəlsəfi təlimində hər əsər Azərbaycan cəmiyyətinin bir mühüm sahəsinin, vacib bir istiqamətinin fəlsəfi dərkindən ibarətdir.

Onun elmi-nəzəri əsərləri Heydər Əliyev-İlham Əliyev epoxasının siyasi-fəlsəfi epopeyasını təcəssüm etdirir.

Akademik Ramiz Mehdiyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin böyük uğurla, möhkəm siyasi iradə ilə həyata keçirdiyi genişmiqyaslı islahatlar proqramının və ölkəmizin modernləşdirilməsi hərəkatının əsas istiqamətlərinin dərin elmi təhlilinin mükəmməl örnəklərini meydana qoymuşdur.

Onun elmi irsi qloballaşmanın gətirdiyi problemlərə bərabər, milli dövlət quruculuğu məsələləri, azərbaycançılıq fəlsəfəsinin real-lıqları, ölkəmizin demokratik inkişaf modelləri, milli mənşə və identiklik problemlərinə həsr olunmuş fundamental tədqiqatlar sistemini özündə birləşdirir.

Akademik Ramiz Mehdiyev bir-biri ilə qarşılıqlı surətdə əlaqədar olan bu problemlərə kompleks şəkildə yanaşaraq, məsələləri siyasi-fəlsəfi və tarixi-dialektik cəhətdən şərh edərək konkret və ümumiləşdirilmiş nəticələr çıxarmışdır. *Fikrimizcə, bu tədqiqatların hamısını birləşdirən ən ümumi aparıcı xüsusiyyət Heydər Əliyevçilik - azərbaycançılıqdır.*

Görkəmli filosof alimin "Azərbaycanın inkişaf dialektikası" (2000), "Azərbaycan: tarixi irs və müstəqillik fəlsəfəsi" (2001), "Demokratiya yolunda irs haqqında düşüncələr" (2008) monoqrafiyalarında Heydər Əliyevçilik - azərbaycançılıqın dialektik inkişaf prosesləri dərinlən və əsaslandırılmış şəkildə şərh olunmuşdur.

Bu əsərlər ölkəmizdə Heydər Əliyevşünaslığın - azərbaycanşünaslığın həm fəlsəfi-elmi əsasları, həm də mükəmməl ideologiyasıdır.

Bu mənada akademik Ramiz Mehdiyev həm də mükəmməl bir ideoloqdur. **Onun ideoloji əsərlərində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin ümummilli lider Heydər Əliyev təliminin yaradıcılıqla və ardıcılıqla davam etdirilməsi istiqamətindəki rolu və xidmətləri ilə yanaşı, yeni ərada özünün də formalaşdırıldığı müasir modernləşmə xəttinin mahiyyəti və əhəmiyyəti obyektiv mövqedən qiymətləndirilmişdir. Bütövlükdə Ramiz Mehdiyevin "Azərbaycan: qloballaşma dövrünün tələbləri" (2005), "Vətəndaş cəmiyyətinə yol açan ideyalar" (2006), "2005-ci il parlament seçkiləri: ilkin təhlil" (2006), "Modernləşmə xətti yenə də gündəlikdədir" (2008), "Azərbaycan - 2003-2008: zaman**

haqqında düşüncələr" (2009) və sair əsərləri ölkəmizin müstəqillik dövrü tarixində yeni mərhələ olan İlham Əliyev dövrünün real-lıqlarını və perspektivlərini aydın surətdə təqdim edən qiymətli traktatlardır.

O, müasir Azərbaycan cəmiyyətinin inkişafında mühüm əhəmiyyət kəsb edən bu tarixi mərhələyə daim hərəkdə, davamlı prosesdə olan mühüm bir ictimai-siyasi hərəkdə kimi baxır və gedişatın təzahürələrinə aydınlıq gətirdiyi kimi, proseslərin sabahına da konkret elmi baxışları meydana qoyur.

Akademik Ramiz Mehdiyev qəti şəkildə inanır və inanır ki, Prezident İlham Əliyevin uğrunda mübarizə apardığı müstəqil dövlətçilik idealları konkret tarixi mərhələ ilə tamamlanmayan, ümumiyyətlə Azərbaycan xalqının və müstəqil dövlətimizin dialektik inkişaf qanunauyğunluğunu, təkamül proseslərinin məntiqi ardıcılı-

bütöv və ümumiləşdirilmiş elmi salnaməsini canlandırmışdır.

Onun "Dağlıq Qarabağ: məxəzlərdən oxunmuş tarix" və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə Azərbaycan-İran münasibətlərinə həsr edilmiş kitabları da yeni yanaşmaları, nadir sənədləri və materialları elmi dövriyyəyə gətirməsi ilə bərabər, həm də milli dövlətçilik tarixinin ayrı-ayrı mərhələlərinin problemlərini tam halda və sistemli şəkildə tədqiq edib öyrənməyə xidmət edir. Bu kitablarda ilk dəfə elmi dövriyyəyə daxil edilmiş zəngin arxiv sənədləri və yazışmalar haqqında söz açılan dövrlərin real-lıqlarına işiq salan və obyektiv elmi nəticələr çıxarmağa əsas verən mötəbər mənbələrdir. Azərbaycan cəmiyyətinə, elmi ictimaiyyətə təqdim edilən həmin yeni və zəngin arxiv materiallarından ictimai elmlər üzrə çalışan digər tədqiqatçılar da istifadə edərək sanballı elmi əsərlər hazırlaya bilərlər.

Akademik Ramiz Mehdiyevin bu günlərdə Moskvada "Rosspen" nəşriyyatında çapdan çıxmış "Global dəyişmələr dövründə Azərbaycan milli ideyası" adlı ikicildlik monoqrafiyası *Azərbaycan ictimai elmləri sahəsində mühüm elmi hadisə sayılmağa layiq olan çox qiymətli tədqiqat əsəridir. Bu, akademik Ramiz Mehdiyevin çoxillik elmi ideyalarının və tədqiqatlarının məntiqi davamı olan, lakin problemə tam yeni mövqedən aydınlıq gətirən və qiymət verən orijinal tədqiqatdır. Bu əsərdə ilk dəfə olaraq milli mənşə ilə milli ideologiya məsələlərinə vahid bir prosesin təzahürü kimi obyektiv elmi-fəlsəfi qiymət verilmişdir.* Akademik Ramiz Mehdiyev nəticə olaraq bu qənaətdədir ki, müasir transformasiyalar dövründə güclü Azərbaycan dövlətinin yaranması və inkişaf etdirilməsi milli ideyanın ən bariz ifadəsidir. Təqdim olunan monoqrafiya ictimai elmlər sahəsində yeni istiqamətlər açmaqda elmi fikrin axarını dəyişməyə bələdçilik edir.

Görkəmli dövlət xadimi və böyük tarixçi-filosof alim, akademik Ramiz Mehdiyev elmi və siyasi-ideoloji fəaliyyəti ilə müstəqil Azərbaycan dövlətinin və ümummilli ideyaların inkişaf etdirilməsinə şəərəflə və məsuliyyətlə xidmət etməkdədir.

Ayrı-ayrı dövrlərdə Ramiz Mehdiyevin Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı kimi apardığı səmərəli ictimai-siyasi iş ölkəmizdəki sabitliyin və inkişafın daha da möhkəmləndirilməsinə öz töhfələrini vermişdir.

Bu gün də dövlətçilik təfəkkürü ilə elmi fəaliyyəti mükəmməl surətdə özündə cəmləşdirən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyev respublikamızda elmi və siyasi-ideoloji proseslərin idarə olunmasına bacarıqlı rəhbərlik edir.

Akademik Ramiz Mehdiyevin siyasi portreti şəxsiyyətinin bütövlüğü, dövlətçilik ideallarına dərin sədəqətli, taleyüklü həlledici məsələlərdəki prinsipial mövqeyi, müdrik qərarlar qəbul etmək istədiyi və xeyirxahlığı ilə səciyyələnir. Dərin və möhkəm məəniyyəti keyfiyyəti onun siyasi xarakterini tamamlayır və möhkəmləndirir.

Azərbaycan dövləti görkəmli elm və dövlət xadimi Ramiz Mehdiyevin çoxillik səmərəli xidmətlərini həmişə yüksək qiymətləndirmişdir. Akademik Ramiz Mehdiyevin müxtəlif tarixi dövrlərdə təltif etdiyi "Qırmızı Əmək Bayrağı" ordeni, "Şöhrət" və "İstiqal" ordenləri dövlətimizin onun çoxcəhətli fəaliyyətinə verdiyi böyük qiyməti ayəni surətdə təsdiq edir.

Hörmətli Ramiz müəllimi anadan olmasının 80 illiyi münasibətlə ürəkdan təbrik edir, ona dövlətçilik sahəsində və elm yollarında göstərdiyi yorulmaz fəaliyyətində daha böyük uğurlar arzulayıraq.

Akif ƏLİZADƏ,
Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti,
akademik

İsa HƏBİBƏVYLİ,
AMEA-nın vitse-prezidenti,
akademik